

BARTUS FERENC

KIÁLLÍTÁSOK 2018 - 2023

Bartus Ferenc

KIÁLLÍTÁSOK

2018 - 2023

Budapest, 2023

1974. 10. 04.

E-mail: lucferk@gmail.com

Web: <https://bartusferenc.blogspot.com/>

Tanulmányok

2018-2019 Magyar Képzőművészeti Egyetem / képzőművész-tanár szak

2005-2011 Magyar Képzőművészeti Egyetem / festőművész szak

2004-2005 BLOCK ART Műhely

2003-2004 Dési Huber István Képzőművészeti Kör és Rajziskola

1998-2001 Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola / Kazincbarcika

Tagságok

2011- Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (MAOE)

2007- MAMŰ Társaság

2005- BLOCK ART Kulturális Egyesület

1998-2010 Izsó Miklós Képzőművészeti Kör

Művésztelepek

2022- Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ Művésztelep (Szarhegy)

2021- Széchényi Művésztelep Alapítvány (Gyermely)

2006- Jászberényi Art Camp (Jászberény, Szolnok)

2006- Nagykáta-Erdőszőlő Művésztelep (Erdőszőlő)

Díjak, ösztöndíjak

2022 Veszprémi Tavasz Tárlat / Művészetek Háza Veszprém-díj

2011 Barcsay-díj

2010 Tóth Menyhért-díj

2003 Belvárosi Lipót napok:

Dési Hubert István Képzőművészeti Kör „A HÍD” pályázat I. helyezés

Munkák közgyűjteményekben

Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ-Centrul Cultural űi Arte gyűjteménye

Kecskeméti Katona József Múzeum (Kortárs Keresztény Művészeti Gyűjtemény) Nagykáta

Városi Könyvtár Közgyűjteménye

Eszterházy Károly Egyetem Jászberényi Campus-Képzőművészeti Gyűjteménye

Katalógusok, kiadványok

Bartus Ferenc-Kiállítások 2018-2023 (2023)

A létezés peremén-Bartus Ferenc Hypnagog és R.E.M. című kiállítás katalógusa (2017)

Kísérletek-átfedések-Bartus Ferenc és Nagy Zopán kiállítás katalógusa (2013)

Egyéni kiállítások

2023 PEREMVIDÉK című kiállítás, Magyar Műhely Galéria, Budapest

2021 Királyok és kalandorok című kiállítás, Magyar Műhely Galéria, Budapest

2020 FLASHBACK című kiállítás, MAMŰ Galéria, Budapest

2018 Megsemmisült mozdulatok című kiállítás, Magyar Műhely Galéria, Budapest

2017 A létezés peremén című kiállítással egybekötött könyvbemutató, Tat Galéria, Budapest

2017 HYPNAGOG című kiállítás, Nagy Balogh János Kiállítóterem, Budapest

2017 Rapid Eye Movement című kiállítás, Horváth Endre Galéria, Balassagyarmat

2015 Gyermekkori Képzeltételek című kiállítás, Magyar Műhely Galéria, Budapest

2015 Hasonlóságok és különbségek című kiállítás, Palota Galéria, Budapest

2013 KÍSÉRLETEK-ÁTFEDÉSEK című kiállítás, Nagy Zopánnal. MAMŰ Galéria, Budapest

2012 Felszíni Fejtés című kiállítás, Magyar Műhely Galéria, Budapest

2012 Mozaik(on) című kiállítás, Nagy Zopánnal és Györffy Sándorral, Kastélykert, Kapolcs

2012 Bartus Ferenc festőművész kiállítása, Adeline Galéria, Rákospalota

2012 Barcsay-díjjal kitüntetett művészek kiállítása, Barcsay Múzeum, Szentendre

2011 Fragmentumok című kiállítás, Fészek Galéria Herman-terem, Budapest

2010 On the Road-Úton című kiállítás, Eckermann Kávéház, Budapest

Csoportos kiállítások

2023

AZ EMLÉKEZET SZINONIMÁI - Magdolna Udvar Művészeti Galéria, Budafok

Élő Magyar Festészet 2023 / GALLERY MAX, Törökbálint

A KOHÉZIÓ ÚTJAI - XIX. Nagykáta-Erdősőlői Nemzetközi Művésztelep,

MAMŰ, MMG Galéria, Budapest

XXVI. Miskolci Téli Tárlat - Miskolci Galéria, Miskolc

Magyar Képzőművészeti Egyetem és a Yunus Emre Budapesti Török Kulturális

Központ jótékonyági művészeti aukció - Barcsay Terem

Baby Boom + X + Y - MAMŰ Galéria, Budapest

Szárhegy 2022 / Lăzarea 2022, Bernády Ház, Marosvásárhely, Románia

2022

Kortárs jótékonyági aukció az Új Művészet javára - ZsDRÁL ART

Szárhegy 2022 - Lăzarea 2022, Megyeháza Galéria, Csíkszereda, Románia

Élő Magyar Festészet - Doyenek és középgeneráció, Szolnoki Galéria, Szolnok

MINIKÉPEK 2022 / Vizivárosi Galéria, Budapest

XI. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé -Kecskeméti Katona József Múzeum

A Kétely illata - XVIII. Nagykáta-Erdősőlői Nemzetközi Művésztelep,

MAMŰ, MMG Galéria, Budapest

MAMŰVÉSZTELEP SZÁRHEGY 2022, Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti

Központ-Cika terem, Gyergyószárhegy, Románia

Veszprémi Tavasz Tárlat, Dubniczay-palota, Veszprém

SYMULARIS-Elektrownia - Contemporary Art Gallery in Czeladź, Lengyelország

2021

Élő Magyar Festészet - Doyenek és középgeneráció, Szolnoki Galéria, Szolnok ART

CAMP 30 - A Jászberényi művésztelep jubileumi kiállítása, Jászberény

NÉZŐPONT→KÉRDÉSE / UHOL←POHLADU - Figuratív Galéria-Kassa,

Szlovákia

Ajka tárlat 2021, Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ, Ajka

OÁZIS - Nagykáta-Erdősőlői Nemzetközi Művésztelep, MAMŰ, MMG Galéria,

Budapest

RANDOM V. - HAPPY END - MAMŰ Galéria, Budapest

2020

MAMŰ TRÉNING című kiállítás, Kilroy Art, Csákberény
ART MARKET BUDAPEST 2020, MAMŰ stand, Budapest
TEST/HARMÓNIA - Dubniczay-palota / Magtár, Veszprém
ALIBI - Nagykáta-Erdősőlői Nemzetközi Művésztelep, MAMŰ, MMG Galéria, Budapest
RANDOM IV. - SZÚRÓPRÓBA című kiállítás, MAMŰ Galéria, Budapest
SELECTION című kiállítás, Bartók 1. Galéria, Budapest

2019

ÉLŐ MAGYAR FESTÉSZET 2019 - Esernyős Galéria, Budapest
A VÉLETLEN - Nagykáta Városi Könyvtár, Nagykáta
ART MARKET BUDAPEST 2019 - MAMŰ stand
UTOLSÓ RÉTEG III. / UPMOST LAYER III. - Udvarház Galéria, Veresegyház
FATAL POSSIBILITY - MAMŰ, MMG Galéria, Budapest

2018

ÉLŐ MAGYAR FESTÉSZET 2018 - Kepes Intézet, Eger
THE COINCIDENCE - Nagykáta-Erdősőlői Nemzetközi Művésztelep
MAMŰ, MMG Galéria, Budapest
10. Grotoszki Triennálé - Együd Árpád Művelődési Központ-Vaszary Képtár,
Kaposvár

2017

ÉLŐ MAGYAR FESTÉSZET 2017-A HAL - Új Budapest Galéria (Bálna)
CIC - Erdős Renée Ház, Budapest
ÚTVESZTŐ / THE MAZE - MAMŰ Galéria, MMG Galéria, Budapest

2016

XXIII. Miskolci Téli Tárlat 2016 - Miskolci Galéria Rákóczi-ház, Miskolc
(L)EHETŐ LEHETETLEN - Művelődési Ház, Székelyudvarhely
Ajka tárlat 2016 - Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ, Ajka
ÉLŐ MAGYAR FESTÉSZET 2016 - Szent Adalbert Központ, Esztergom
100 éves a DADAizmus - Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
(L)EHETŐ LEHETETLEN - Jászberényi Art Camp, Lehel Filmszínház, Jászberény
Cyber Paradise - Nagykáta-Erdősőlői Art Camp, MAMŰ, MMG Galéria, Budapest
Nemzeti Kulturális Alap beszámoló kiállítása, Várkert Bazár, Déli Palota, Budapest
President St. - Elnök Utcai Művésztelep, Bartók 1. Galéria, Budapest

2015

Halárusok - MMG Galéria, Budapest
KIVONAT - A jászberényi Art Camp művészeinek kiállítása, MAMŰ Galéria,
Budapest
XXV. JÁSZBERÉNYI ART CAMP - Jubileumi kiállítás, Lehel Film-Színház,
Jászberény
Édes Európa - Nagykáta-Erdősőlői Art Camp, MAMŰ, MMG Galéria, Budapest
Itt és most - Képzőművészeti Nemzeti Szalon, Múcsarnok-Kunsthalle, Budapest

2014

Magyar Műhely Galéria 10. évforduló - Magyar Műhely Galéria, Budapest
Barcsay 25 - Művészet Malom, Szentendre
(El)tűnő árnyék II - Jászberényi Art Camp kiállítása, Magyar Műhely Galéria,
Budapest
(El)tűnő árnyék - Jászkiút Fogadó Galéria, Jászberény
A legjobb és a legrosszabb nap - Nagykáta-Erdősőlői Art Camp, MAMŰ Galéria
Kép-Tár-Ház - Szombathelyi Képtár
Novotny Tihamér gyűjtemény - Vízivárosi Galéria, Budapest

2013

A Művészet a Művészeké? - MAMŰ Galéria, Budapest
Mint(h)akép II. - Ateliers Pro Arts, Budapest
Határ-esetek - Hegyvidék Galéria, Budapest
XXIII. Jászberényi Art Camp „Mint(ha)kép” - Jászberény
Péntek 13 - Nagykáta-Erdősőlői Art Camp kiállítása, MAMŰ Galéria, Budapest
Idő Függések - A MAMŰ 35 éves évfordulós vándor-kiállítása _ UAP Galéria-
Kulturpalota, Bernády ház, Marosvásárhely, Székely Nemzeti Múzeum,
MAGMA, Lábás Ház, Sepsiszentgyörgy, Csikász Galéria, Várgaléria & Magtár,
Laczkó Dezső Múzeum, Veszprém

2012

Szentendre a Palotában - Kulturpalota, Marosvásárhely
XXII. Art Camp - Jászkiút Fogadó Galéria, Jászberény

2011

XXI. Jászberényi Art Camp „Saját(om)” - K.A.S. Galéria, Budapest
Tóth Menyhért-ösztöndíjasok 2000-2011 - Cifrapalota, Kecskemét
Szentendre a Gödörben II. - Gödör Klub, Budapest
Szinkrónia - SILÓ Kortárs Művészeti Központ, Csíkszereda
Just a moment - Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp kiállítása, MAMŰ Galéria
FOGLYUL-EJTETT (Személyes) IDŐ - MMG Galéria, Budapest

2010

Művésztelepek 2010 - MAMŰ Galéria, Budapest
XX. Jászberényi Art Camp „Spiritual Unity” - Jászkiút Fogadó Galéria, Jászberény
Tabula Rasa No. I. - MAMŰ Galéria, Budapest
VI. Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp - MMG Galéria, Budapest

2009

Újabbán - Az MKE Szűcs Attila osztályának kiállítása, Fogasház, Budapest
Reakció - MAMŰ Galéria, Budapest
V. Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp kiállítás - MAMŰ, MMG Galéria, Budapest
Keller Galerie (Wien)
Önarckép - Eckermann Kávéház, Budapest

2008

Nagy Gábor osztály, a Csongrádi Művésztelepen - Csongrád
Jászberényi Art Camp művészei - Szolnoki Művésztelep-Galéria
XVIII. Jászberényi Art Camp „KÉKZÖLD” - Jászkiút Fogadó Galéria, Jászberény
Meglepő fordulat - IV. Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp, MAMŰ, MMG Galéria,
Budapest, Keller Galerie, Bécs
Áttekintés - MAMŰ Galéria
Szabadságra mentem csoport - VAM DESIGN, Budapest
Izsó Miklós Képzőművészeti Kör „50-ik évforduló” - Városi Kiállítóterem,
Kazincbarcika
Jászberényi Art Camp művészei - MAMŰ Galéria, Budapest

2007

Új MAMŰ Tagok - MAMŰ Galéria, Budapest
Baudelaire A „Romlás virágai” - A „Romlás virágai” pályázat, Petőfi Irodalmi
Múzeum, Budapest
Miskolci Montmartre Fesztivál - Miskolc
FORRÁS - XVII. Jászberényi Art Camp kiállítása, Aba-Novák Kulturális Központ,
Szolnok
III. Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp - MAMŰ Galéria, MMG Galéria, Budapest
KOMP csoport - Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
Bázis Filmfesztivál - Rakétabázis, Zsámbék
Primőrmaior - MAMŰ Galéria, Budapest

2006

TOLLBAMONDÁS - XVI. Jászberényi Art Camp Tisza Mozi Galéria, Szolnok
II. Nagykáta-Erdőszőlő Art Camp - MAMŰ Galéria, MMG Galéria, Budapest
Fotógrammok - Eckermann Kávéház, Budapest

2005

Tanítványok - MAMŰ Galéria, Budapest

Bibliográfia

- Fazakas Réka / A peremvidék falképei <https://orszagut.com/kepzuveszet/a-peremvidek-falkepei-bartus-ferenc-kiallitasa-magyar-muhely-galeria-budapest-5138>
- Fazakas Réka / A KOHÉZIÓ ÚTJAI / XIX. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep kiadványa
- Fazakas Réka / Generációk találkozása a MAMŰ Galériában <https://bartusferenc.blogspot.com/2023/03/>
- Fazakas Réka „A kétely illata” XVIII. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep katalógus
- XI. Kortárs Keresztény Ikonográfiai Biennálé katalógus
Fazakas Réka A Gyergyószárhegyi MAMŰvésztelep kiállítása https://orszagut.com/kepzuveszet/a-gyergyoszarhegyi-mamuvesztelep-kiallitasa-3208?fbclid=IwAR172Bbb2Te1LO1KF2zeNWzZHbUe-uc8g-dGynb8_O-KzLk21OsSIESI0tY
- Kozák Csaba „OÁZIS” XVII. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep katalógusa
- Kozák Csaba „ALIBI” XVI. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep katalógusa
- „TEST / HARMÓNIA” című kiállítás, Dubniczay-palota / Magtár, Veszprém https://alkotomuveszet.hu/wp-content/uploads/2021/01/KTL_Veszprem_katalogus.pdf
- Kozák Csaba „Repeta” válogatott művészeti írások 2016-2020
- Kozák Csaba „Fatal Possibility” XV. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep katalógusa
- Kozák Csaba „VÉLETLEN/COINCIDENCE” XIV. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep katalógusa
- Pataki Gábor „Amóba – dagerrotípiákon” Új Művészet 2020/5. szám, http://www.epa.hu/03000/03024/00048/pdf/EPA03024_uj_muveszet_2020_5_038-039.pdf
- Nagy Zopán „FLASHBACK” című kiállításához, <http://tiszatajonline.hu/?p=130723&fbclid=IwAR0H0p9H5ZNZJwGW1X2ArZHCAB2UHGVlhnewOYCrImk7QuW9agVvIRUfouA>
- Mányoki Endre „Inkarnáció ezüstben” Bartus Ferenc „Megsemmisült mozdulatok” című kiállítása nyomán. Magyar Műhely 187. szám http://www.magyarmuhely.hu/downloads/MM_187.pdf
- Bartus Ferenc „A létezés peremén” című kiállítási katalógus. <http://www.tatartgallery.hu/2017/10/a-letezes-peremen.html>
- Mányoki Endre „Örök jelen, Bartus Ferenc tere és ideje” bevezető.
- Nagy Árpád Pika Bartus Ferenc „Hypnagog” című kiállítása kapcsán. <https://uj.kispest.hu/hirek/6350-alom-elott-eppen>
- Nagy Zopán R.E.M.ember – avagy: alfa-állapotok, álom-fázisok, áthallások...
Bartus Ferenc: Rapid Eye Movement című kiállítás kapcsán <https://www.ujmuveszet.hu/2017/04/r-e-m-ember-avagy-alfa-allapotok-alom-fazisok-athallasok-bartus-ferenc-rapid-eye-movement-cimu-kiallitasa-nyoman/>
- Kozák Csaba „SWEET EUROPE” és „CYBER PARADISE”
A XI. és a XII. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep kiállítási katalógusa
- Nagy Árpád Pika „Kiber Éden” Az Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep kiállítása, Magyar Műhely 178. szám http://www.magyarmuhely.hu/downloads/MM_178.pdf
- Feledy Balázs „Palota Galéria 2014-2016”
Rákospalota Csokonai Művelődési Központ kiadványa
- Pataki Gábor: Álommásolatok. Bartus Ferenc „Gyermekkori képzelgések” című kiállítása Magyar Műhely 175. szám http://www.magyarmuhely.hu/downloads/MM_175.pdf
<http://www.ujmuveszetcsoport.hu/2015/12/alommasolatok/>
- Nagy Zopán: „Hasonlóságok és különbségek” <http://www.ujmuveszetcsoport.hu/2015/06/hasonlosagok-es-kulonbsegek/>
- N. Mészáros Júlia: „Itt és új – Változások az ezredforduló utáni magyar képzőművészetben”, Itt és most - Képzőművészet, Nemzeti Szalon kiállítási katalógusa, 2015
- „Barcsay 25” A Barcsay-díj 25 éves jubileumi kiállítás katalógusa
MűvészetMalom Modern és Kortárs Művészeti Központ kiadványa
- Novotny Tihamér A látható és láthatatlan című kötet, Művészeti írások 2004-2013. 517-519. o.
- Kozák Csaba „Best and Worst Day/ Legjobb és Legrosszabb nap”
X. Nagykáta-Erdősőlő Nemzetközi Művésztelep kiállítási katalógusa
- Nagy Árpád Pika Az Adeline Galéria kiállításai 2013-2014
Rákospalota Csokonai Művelődési Központ kiadványa
- Sturcz János Kortárs magyar festészeti kiállítás Szombathelyi Képtár kiállítási katalógusa, Új Művészet 2014/8. szám <http://www.ujmuveszetcsoport.hu/2014/08/kep-tar-haz/>
- Kísérletek-átfedések Bartus Ferenc és Nagy Zopán kiállítási katalógusa (2013)
feLugossy László „Látomás esetleg a más látás”,
- Novotny Tihamér „Szürreál transzparenciák B.-tól - Z.-ig”, <https://mamusociety.wordpress.com/2013/10/04/kiserletek-afedesek-experiments-overlaps>
https://get.google.com/albumarchive/113948292417680272930/album/AF1QipNMhRV7WvFtaOGTTjHZo0tLn7V0nidFu8_31fQm?feat=directlink&fbclid=IwAR3y2exGe4Cum5ltxB2l0j9-LR8jXOBY2jf_QYHj2ntWfzfrTgz6CMj4Q8
- Marczinka Csaba Kísérleti művészet: Nagy Zopán és Bartus Ferenc kiállítása, Új Művészet 25. évf. 3. sz. / 2014, 44.o., http://www.ujmuveszetcsoport.hu/wpcontent/uploads/2014/07/UjMuveszet_2014_marc.pdf

- Novotny Tihamér „IDŐ-FÜGGÉSEK” Gondolatok a MAMŰ Társaság kiállítás sorozata kapcsán. KORTÁRS. Irodalmi és kritikai folyóirat 2013.09 szám 61.o
- Deák Csillag Szívre vetett háló-Külüs Lajos: A közömbös lét, <https://irodalmijelen.hu/2013-okt-4-0941/deak-csillag-szivre-vetett-halo-kolus-lajos-kozombos-let>
- Novotny Tihamér: Bartus Ferenc, „Felszíni Fejtés” Magyar Műhely művészeti folyóirat 50/162. szám – 2012/4. 56-58. o. http://www.magyarmuhely.hu/downloads/MM_162.pdf
- Farkas Viola „Foglyul- ejtett (Személyes) idő”. Új Művészet XXII.évf.8. szám
- Mányoki Endre: „A köztes lét fragmentumai” - Bartus Ferenc festményeire Nagy Zopán exponál, <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1442/koztes-let-fragmentumai-bartus-ferenc-festmenyeire-nagy-zopan-exponal> <http://www.feszek-muveszklub.hu/f10420.html>
- Kugler Erika Kortárművészeti kezdeményezések és képzőművészeti alkotótáborok Jászberényben, 1979-2010. Jászsági Évkönyv
- Mányoki Endre Együtt.Járás - Vázlatok emlékre, szóra, mozdulatra. <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1416/egyuttjaras-valtozatok-emlekre-szora-mozdulatra>
- Verstörténés – TÓTH ERZSÉBET: Bérlet a repülésre, <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1517/verstortenes-toth-erzsebet-berlet-repulesre>
- Mányoki Endre Verstörténés „Tózsér Árpád”, <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1035/verstortenes-20100823-0829-tozser-arpad>
- Mányoki Endre „Az idő történetei” Irodalmi Jelen 2010. augusztus 4., <http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1029/az-ido-tortenetei-bartus-ferenc-festmenyein>
- Hudra Klára Talált helyszín, édes álom. Nemzetközi Művésztelep Nagykáta-Erdősőlön, Új Művészet, 17. évf. 10. sz. / 2006, 35-37.o.

PEREMVIDÉK

Magyar Műhely Galéria, Budapest

2023

„Bartus Ferenc figuratív festészete életkép-szerűen idézi fel az ország egyik Peremvidékén, a Duna-Tisza közti Tápióságban, már közel 20 éve működő, Nagykáta-Erdőszőlő művésztelepen megélt történéseket, ötvözve azokat a klasszikus falképfestészet hagyományaival. A fotográfiából kiinduló festészet visszaadja a falakon, vakolaton látható, természetes erodálódásból eredő hibákat, felmutatva velük azokat a folyamatokat, amelyek a képekbe történő beavatkozásokról tanúskodnak. Az időskok egybemosásával egyidejűvé, ugyanakkor örökérvényűvé lesznek Bartus festményei, hiszen a kiragadott életképek, megélt pillanatok egyszerre hétköznapiak ismerősek, mégis különlegesek. A festmények művészettörténeti utalásai újszerű jelentésrétegekkel gazdagítják a munkákat.”

/Fazakas Réka művészettörténész/

„Az árnyékszék deszkafalán porszem rakódott porszemre, és ha Medve tenyerének a nyoma végzetes jel volt a falon, talán a láthatatlanná vált fekete kéz szörnyű „mene tekelye”, hát annyi bizonyos, hogy nekünk erről nem volt tudomásunk, sőt ma sincs róla tudomásom. Lehetséges, hogy fennáll a dolgok közt valamiféle isteni rend és összefüggés; az is lehet, hogy jeleket ró a falra, mindenfelé, szívesen kínálkozó, sőt magukat kellett jelképeket”

Ottlik Géza Iskola a határon - részlet

A Magyar Műhely Galéria pincehelyiségének zegzugos tereiben Bartus Ferenc kisebb és nagyobb méretű, lazúrosan festett olajképei fogadnak bennünket. Akármerre tekintünk, a figuratív festmények főszereplői egy-egy cselekvés vagy mozdulat közben tűnnek fel, ahol kiemelt szerepet kap a képek háttéréül szolgáló, ütött-kopott falakat idéző közeg, amely mögött különböző életképek, izgalmas történések sejlenek fel.

Bartus Ferenc kiállításának címe Peremvidék, mely ténylegesen egy város vagy területi egység külső részeit jelöli, erdőt, szántóföldet vagy legelőt. A cím pejoratívabb értelmezése szerint gondolhatunk a szlömösöddött, elértektelenedett, legszegényebbek lakta területekre is, mely nyomornegyedekre emlékeztet. A Bartus bemutatta Peremvidék ennél jóval pozitívabb, az az immár 20 esztendeje működő Nagykáta-Erdőszőlő művésztelepet helyezi fókuszba, ami a Duna-Tisza közti Tápióság tájegységén terül el. Közigazgatásilag ez a Nagykátához tartozó tanyavilág, mely gazdasági tevékenységhez nem köthető, rendkívül gyéren lakott vidék. Az egykori, még a 2000-es évek elejéig itt működő tanyai iskola épületében helyet kapott művésztelep, 2005 óta új életre kelt, nemzetközi szimpóziumoknak ad helyet, amelynek egyik alapító művésze maga Bartus Ferenc.

Vajon mi zajlott és zajlik napjainkban ezek között a falak között, tehetjük fel a kérdést. Aki járt már Erdőszőlőn, az pontosan tudja, miről beszélek, aki még nem, bízom benne, hogy valamelyest képet kaphat róla a kiállítást végigjárva. Magam kétszer fordultam meg ott, és mindig elragadott a természeti táj, a sajátos ligetes-erdős, ecetfás növényvilág és az itt élő állatok, amelyekkel ugyan ritkán, de azért lehet találkozni.

Mindennek vizuális világa és hangulata markánsan köszön vissza Bartus festményeiben. Izgalmas az iskolaépület múltja, annak statikai stabilitása, minősége, és a bejárat mellett lévő kereszt, illetve a harangláb. Utánaolvasva a tanyai iskolák jellemzőinek megtudtam, hogy ezek az épületek mindig a környék leginkább minőségi építményeiként készültek, és közeli templom híján, vallási kultuszhelyekként is szolgáltak, így a tantermekben szakrális közösségi alkalmak is helyet kaptak, ami érthetővé teszi az egykor felszentelt szimbólumok mai napig tartó jelenlétét az iskola körül. A minőségi, ám, mára mégis állandó javításra szoruló épületben működő művésztelep az egykori iskolát a művészet templomává változtatta. A ház állagának romlása a falak állapotán mérhető le leginkább, így az kellően erős kontrasztba kerül a művésztelep folyamatos fejlődésével, bővülésével. Az iskolaépületben zajló nyári élet, az itt megforduló jónevű alkotók emberi nyomai, olyan változásokat, erodálódásokat okoznak, amelyek romlást eredményező jeleket rónak a falakra.

Az élő és virágzó, folyamatosan fejlődő eszmeiségű Erdőszőlő művésztelepen a hazai alkotók mellett Európa számos országából fordultak már meg művészek, akik közül néhányat most viszontláthatunk a festményeken. Ám, ha nem ismerjük a képek hátterét, illetve azokat a Bartus készíttette fotókat, amelyek forrásul szolgáltak a munkákhoz, akkor is teljesértékű élményben lehet részünk a képek primér megtapasztalása során. A munkák egymással is dialógusba lépnek, nem csupán a tárlat izgalmas rendezése miatt, hanem az alakok között látható, vagy láthatatlan kapcsolódások okán is.

Bartus Ferenc figuratív festészete életkép-szerűen idézi fel a művésztelepen megélt történeteket, az elkapott pillanatok varázsát. A művészettörténeti utalások újszerű jelentésrétegekkel gazdagítják a festményeket. Egy-egy jelenetben mintha a reneszánsz vagy a németalföldi festészet alakjai modern köntösben élednének újjá. A portréfestészet tradíciói Vermeer festményeinek figuráit idézik, vagy bennük akár Michelangelo gesztusai sejlének fel. Bartus munkáiban gyakran a japán kalligrafikus festészet motívumait fedezhetjük fel, egyik alakjában mintha egy japán szamuráj tekintene ránk.

Bartus a klasszikus falképfestészet hagyományát viszi tovább, a freskó vagy a szekköfestést, illetve a jóval modernebb garffitik alkotásának különféle módoszatait. Az egyes rétegek egymásra halmozódása izgalmas egyveleget alkot, ahol a murális művészetek különböző válfajai idéződnek fel. Azáltal, hogy Bartus imitálja a falakon, vakolaton látható, természetes erodálódásból származó hibákat, a vizesedés, illetve a penészképződés virágmintaszzerű motívumait, felmutatja velük azokat a folyamatokat, amelyek a képekbe történő beavatkozásokról tanúskodnak.

A falakra rótt jelek, szándékoltan vagy véletlenül elrontott és akár örökre otthagyt feliratok üzennek a mának, talán örökérvényű mondanivalót közvetítve. A régi, kátrányos falú vizelde megfestése és annak sajátos falfirkái a már idézett ottliki magasságokba emeli a hétköznapiságot sugalló tárgyakat, hogy ne csak a romlásra és a felújítás szükségességére emlékeztessen, hanem megőrizzen valamit a múltból és a művésztelepen tapasztalható nemzetközi összefogás erejéből.

Bartus a festményei alapjául szolgáló eredeti fotográfiákat analóg módon hívja elő és nagyítja fel, miközben véletlenül vagy szándékoltan be is avatkozik a folyamatokba. Több különböző negatívot montázszerűen egymás mellé helyez, hogy végül figuratív olajképekké, csendéletekké alakítsa őket. A különböző intervenciók eredménye az izgalmasan összemosott képi világ, ahol a növényi ornamentika, a figurák és a falak rajzolatának egyvelege izgalmasan fonódik össze. A festmények legtöbbször egy-egy alak kerül fókuszba, akiket alkotás vagy performansz tevékenységének művelése közben látunk, mintha varázsolnának vagy egy szakrális rítus résztvevői lennének. A több alakos képeken az emberi kapcsolatok fontossága értékelődik fel, bennük az interakciók kapnak hangsúlyos szerepet. A megörökített művészek kiléte és tényleges cselekedeteik lényegtelené válnak, sokkal fontosabbak ennél az emberi gesztusok vagy testhelyzetek, illetve az őket körülölelő, körbenövő növényi környezet és a képeken feltűnő állatok jelenléte. A szakrálissá váló természet és a burjánzó fali rajzolatok szerves egységbe olvadnak az alakokkal, hogy a képmezőkön belül harmonikus összhang születhessen meg. A térsíkok egyben láttatásával szinte eldöntetlen, hol kezdődik a fali rajzolat és hol érnek véget a növényvilág indái vagy a figurák egyes testrészei. A lazúros, mégis sötétebb vagy világosabb tónusú képek mindegyikén feltáruló világ egyszerre vezet a múltba, állandósul a jelenben, illetve vetíti előre a jövőt. Tehát az idősíkok egybe mosásával egyidejűvé, ugyanakkor örökérvényűvé lesznek a festmények, hiszen a kiragadott életképek, megélt pillanatok egyszerre hétköznapi ismerősek, mégis különlegesek. Az így létrehozott a festmények a változás és az állandóság attribútumaivá lesznek, örökérvényű üzeneteiket közvetítve.

Fazakas Réka

Magyar Műhely Galéria, 2023. szeptember 27.

Rekonstruált üzenet
150 x 125 cm, olaj, vászon

Személyes tér
150 x 125 cm, olaj, vászon

Rögzített pillanat
150 x 125 cm, olaj, vászon

Harmónia
150 x 125 cm, olaj, vászon

Rögzített pillanat II.
150 x 125 cm, olaj, vászon

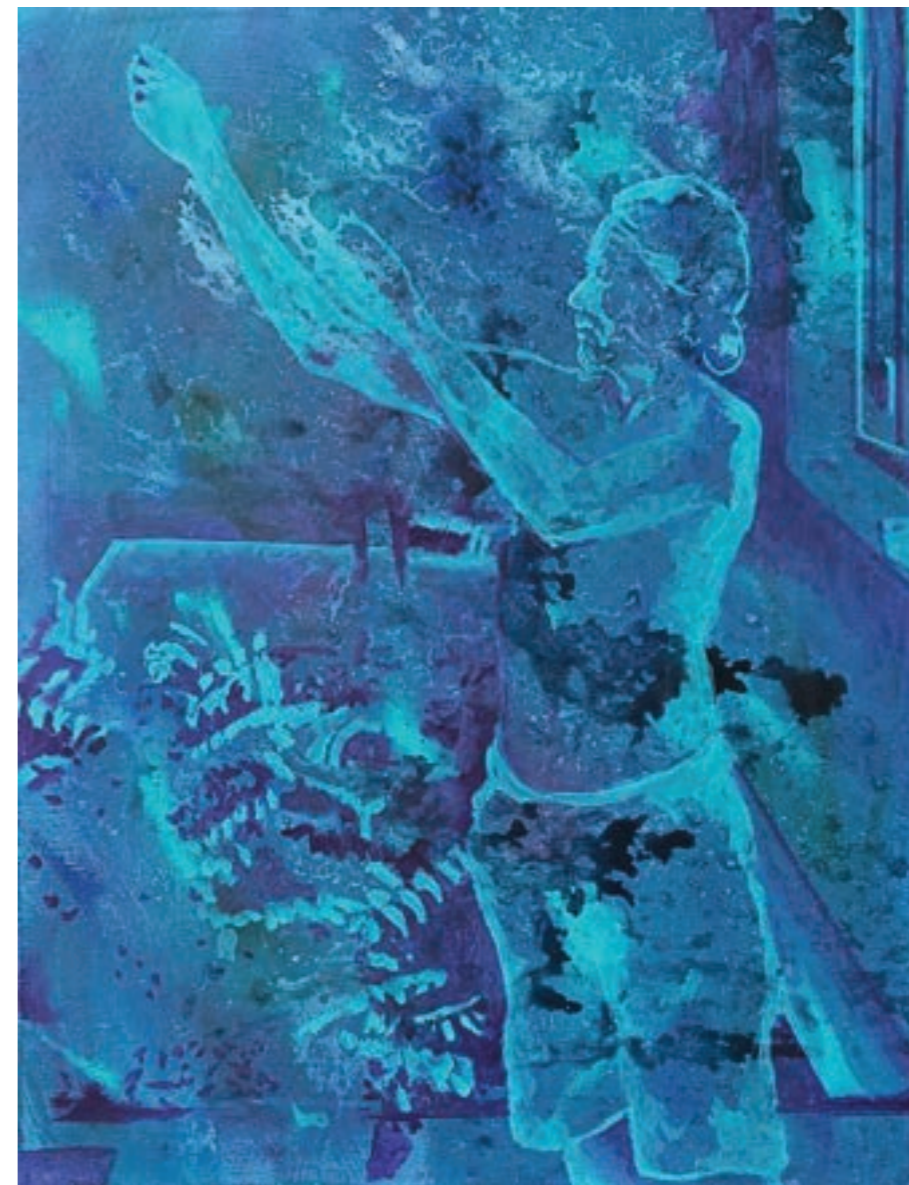
Vidéki hangulat
100 x 120 cm, olaj, vászon

Üzenet a múltnak
100 x 120 cm, vegyes technika

Rögzített pillanat III.
100 x 120 cm, olaj, vászon

Fohász
50 x 70 cm, olaj, vászon

Reflektor fényben
100 x 80 cm, olaj, vászon

A megtalált elem
100 x 80 cm, olaj, vászon

KIRÁLYOK ÉS KALANDOROK

Magyar Műhely Galéria, Budapest

2021

KIRÁLYOK ÉS KALANDOROK CÍMŰ KIÁLLÍTÁS

Pataki Gábor

A Királyok és kalandorok című kiállítás alapötlete egy véletlen eseményből született, amikor a karácsonyi ünnepi előkészületek idején a díszek keresése közben rátaláltam a gyermekkori rajzaimra.

A rajzok mappákba fűzve porosodtak egy háromméteres, elhúzható tetőpolc hátsó szegletében. Emlékeim szerint, ezen a polcon „apróbb” korunkban nyugodt szívvel mászkáltunk négykézláb testvéremmel, ahol mindenféle érdekességet lehetett találni, de többnyire csak lomtároló néven emlegették. A gyermekrajzok enyhe elszíneződése és porosodása a testem méretével és a betöltött éveim számával egyenes arányban növekedett. Közel négy évtized távlatából ismét felfedeztem az eltolható polcszerkezet kétirányú mobilitását, ahol a nevezett rajzok, festmények, kollázsok, ruhatervék mappákban heverték.

A mappákban rejlő munkák és a bennük lévő kifejező erő újra felfedezése vezetett ahhoz, hogy alkotásaimban feldolgozzam gyermekkori élményeimet.

Az alkotás folyamatában ismét egy időutazás lett a fő motivációs forrás, amikor újraélhettem rég elfeledett emlékeimet.

Bartus Ferenc legutóbbi – legtöbbszörünk által csak online látott kiállításán - vudu istennők, vajákosok, nőiségüket titokba vonó ősanák derengtek elő a hétköznapiok látszatfüggönye mögött, furcsa, kényszeredett emlékek viszszeffényeként. Most azonban mintha otthonosabb terepen járnánk: bicebóca, de büszke vitézek, gombszemű királykisasszonyok térnek a régmúltunkból vissza.

Történt ugyanis, hogy egy alkalommal az óvónéni által gondosan összefűzött kötegekben saját, 4-5 éves korában készült rajzai kerültek a kezébe.

Tulajdonképpen semmi rendkívüli sajátosság sem volt bennük, csak mindaz, ami a mesék csodákba könnyed természetességgel röppenő világára fogékony, környezetét, a nagymama kertjét végeláthatatlan kalandként befogadó kisgyerek megörökíti a papírlapon. Alapjában véve ehhez hasonló hősöket, ilyen girbegurba házakat, kócos ágú fákat rajzol szinte minden 4-5 éves kisgyerek, ha ceruzához, zsírkrétához, gombfestékhez jut. Ám a mindenki mögött mégis ott van az egyedüli példány, Feri, a kissé magának való, szemlélődő kazincbarcikai kisóvodás, s ott vannak maguk a rajzok, melyek szereplői nem sejtették, hogy néhány évtized múlva ismét fel kell lépniük Bartus Ferenc, a festő képein.

A gyerekrájzok inspiratív szerepét legkésőbb Klee óta nagyon sokan felismerték, programszerűen Dubuffet és az art brut, de talán a legharsányabban, valódi eruptív erővel a COBRA-csoport művészei. Corneille, Alechinsky és társaik hasznosították őket. Ők azonban elsősorban panaceát kerestek és találtak bennük, gyógyszert a betokosodott, a konvenciók által nehezen mozgíthatóvá csavarozott művészi alkotómódszer fellazítására, spontánna tételére. Ezért mintegy utánozták őket, hogy maguk is gyakorolni tudják

(látszólagos) reflektálatlanságukat, a gyakorlatlan kéz mozdulataiból fakadó (látszólagos) ügyetlenségüket, szinte eszköztelenül is világokat teremteni tudó mivoltukat. Nem a koppenhágai, brüsszeli, amszterdami kislányok és kislányok konkrét rajzai voltak fontosak számukra, hanem maga a gyerekrajz, mint az ezek összességéből lepárolható és besűrítendő fogalom.

Természetesen ez is legitim, s a modern képzőművészet történetében fontossá váló eljárás, Bartus azonban más érdekelte. Nem próbált se lélekben, se technikában újra kisgyerek lenni. Láttukra felidéződik ugyan gyerekkora, annak hangulata, élményvilága, de egykori rajzait az érett festő szemével vizsgálja. Szemrevételezi kiskori önmaga próbálkozásait a perspektíva és a legnagyobb felületek alkalmazására, s jogosan dicséri meg egykori leleményét, mikor egy elnyúló faág hajló vonalára fűzte fel oromfalú házacskaik sorát.

Tulipános királylányait és fakardos királyfiakat azonban kiemeli otthonos közegükből, felnagyítja, s egy számukra és számunkra is szokatlan szituációba helyezi őket. Az eredeti alapján ugyan meglehetősen pontosan másolja le esetlen vagy épp magabizó mozdulataikat, suta kezecskéiket, kiforduló lábfejeiket, de ha úgy ítéli meg, változtat színezésükön, egy-egy motívumokon. Arról nem is beszélve, hogy néha megsokszorozza szereplőit, közös képeken lépteti fel a különböző rajzok hőseit.

Különös metamorfózis történik tehát: az ártatlannak vélt szem és a mesék vagy éppen Lázár Ervin történetei által terelgetett gyermeki fantázia bizonyosan nem tudatos művészi szándékkal készült teremtményei most egy nagyon is reflexív alkotói intenció alanyaivá válnak. Nincs arról szó, hogy Bartus elidegenítene őket, inkább úgy olyan komoly kíváncsisággal vizsgálja kalandorait, mint a gyerek a kezébe kerülő különös formájú kódarabot vagy egy kapálózó lábú bogarat. Botocska helyett ecsettel piszkálja meg kicsit őket: próbálgatja, hogy viselkednek számukra szokatlan körülmények között.

Ezt a célt szolgálja a gyakran tapétaszerűen, vagy a régebben divatos, mintásra gumihengerezett szobafalakra emlékeztető egyneműsített háttér, faleveleket, kisbikát vagy éppen egy zöld, kissé ferde szájú királyfit megsokszorozva. Egy másik lehetőség, hogy elhelyezi közöttük magánmitológiájának régebbi képeiről ismert, hol apotropaikus, bajelhárítóul szolgáló, néha viszont akár kellemetlen érzeteket keltő szereplőit, az emberfejű kutyát, a fekete párducot, a páviánt, a homonculust. Egy gyermeki („négyszögletűen kerek”), és egy felnőtt, szürreálisabb, kiszámíthatatlanabb mesevilág ütközik, keveredik itt egymással, izgalmas képi és befogadói feszültséget keltve.

De vannak olyan képek is, ahol a gyerekrajz egy-egy tulajdonsága, eleme lesz felhangosítva. A pirosruhás, magányos figura így kezd el úszni a levegőben, az eredetileg textilkollázsként született virágszemű bohóc így válik szomorú, bociképző mágussá. S persze vannak képek, melyeken alig leljük nyomát a felnőtt festő onnipotenciájának, ezeken mintha teljesen szabadon engedné a kisgyerek világra csodálkozó szemét.

Mert igaza van abban, amit a kiállításához készült kommentjében ír: tényleg egy időutazásban is részesülhetünk. Ott lehetünk a nagymama varázslatos kertjében, koronás, tarka nadrágos kalandorokként eredhetünk a pityergő királylányok nyomába. Nem csak a meserétegek kavarodnak furcsa elegygyé e képeken, hanem az ártatlanság, a nyitottság, a természetesség és a tudatosság, a reflexivitás, a mérlegelés elemei is. Gyerekmesék – felnőtteknek, olyanoknak, akik néha szívesen lennének újra gyerekek.

Pataki Gábor

Magyar Műhely Galéria, 2021. szeptember 29.

Aprónép
125 x 150 cm, vegyes technika

Emlékek párbaja
150 x 125 cm, vegyes technika

A mindenható
150 x 125 cm, vegyes technika

Virágharcos
100 x 120 cm, vegyes technika

Kalandorok
120 x 100 cm, vegyes technika

Királyok és kalandorok
145 x 120 cm, vegyes technika

Látomás
150 x 125 cm, vegyes technika

Léglovag
125 x 150 cm, vegyes technika

Mágus
110 x 90 cm, vegyes technika

Rozsdalovag
58 x 78 cm, vegyes technika

Védelmesők
50 x 60 cm, vegyes technika

Emlékek párharca
125 x 150 cm, vegyes technika

FLASHBACK

MAMŰ Galéria, Budapest

2020

A kimaradt FLASHBACK

A FLASBACK című kiállítás egy pszichedelikus vizuális élményre, vagyis időutazásra invitálja a látogatókat.

A megváltozott cím utalás egy olyan kiállításra, amit megrendeztek, ám a célközönség személyesen sajnos nem részesülhet a címben említett élményben.

Azt is mondhatnánk, hogy a „triphez” az állomások, a kép részletek elkészültek és a helyükre kerültek, viszont a helyszínen a jelen helyzetre tekintettel személyesen nem látogatható.

Az esemény alap koncepciója utalás egy „időutazásra”, amikor véletlenszerűen visszatérünk egy olyan életesemény vagy érzés képi lenyomatára, ami fontos lehetett abban a pillanatban számunkra.

A kiállításához készült digitális média lehetőséget nyújt egy virtuális flashback eléréséhez.

AMŐBA – DAGERROTÍPIÁKON Flashback című kiállításához

Pataki Gábor

Mikor néhány évvel ezelőtt megnyitottam Bartus Ferenc kiállítását a Magyar Műhelyben, a végén megemlítettem Margaret Atwood egyik disztópiáját, melyben egy mesterségesen elszabadított vírus gyakorlatilag kipusztítja az emberiséget. Most, mikor megnyitotta(m) – Nagy Zopán közreműködésével – Bartus Ferenc kiállítását a MAMŰ-ben, ezt csak virtuálisan, otthonról tehettem, egy, az emberiségre rászabadult vírus következtében.

Kézenfekvő dolog lenne azzal folytatni, hogy lám, a művész már idejekorán meghallotta az apokaliptikus lovasok dübörgését. Ám túlságosan is kerek lenne így e mostani történet, melynek lényege viszont éppen az, hogy nincs középpontja, nincsenek szélei, idővonala repedt, szakadozott, a kavargó homályból itt-ott villannak fel értelmezhető részletek. Korábbi, rejtélyes, szinte emberként viselkedő állatok, homunkuluszok és zombik hol szarkasztikus, hol mélabús találkozásait megjelenítő képei inkább egy időn kívüli világban, egy félig még éretlen, félig már poshadt Paradicsomban lebegtek. Újabb művei viszont – melyek mintha 10 évvel korábbi túlexponált fotókra emlékeztető munkáira utalnának vissza – teret, időt és történelmet találtak maguknak.

A kiállításnak nem véletlenül „Flashback” a címe. Hátraarcok, visszavillanások, ókori vakuk magnéziumfényei. A tér pedig, ahogy Mátyóki Endre írja, „a szétszórt időből képződik, rétegenként, egymásra torlódva, egymást takarva, rejtve”. S minden villanás, minden réteg valamiféle fakó homályból bukkan elő. Mintha amúgy is sérült, vakfoltos, penészes dagerrotípiák rakódtak volna egymásra a múlt különböző korszakaiból, mintha egy mágikus eljárás során egymáshoz, egymásra préselődtek volna az ezüstözött rézlemezek, a folyamat során csupán néhány részletüket, töredéküket megőrizve.

A képeken fekete alakjai a történelem negatívjai, az ő testüket borította be a pompeji lávafolyam, ők üldögéltek a hirosimai atomrobbantás epicentruma közelében, hogy a radioaktív sugárzás fordított árnyképet csináljon belőlük. Tanúk, akik már egymást sem látják, s aligha ismernének fel más a Klee nyomán Walter Benjamin által felidézett Történelem Angyalán kívül, aki „Arcát a múlt felé fordítja. Ahol mi események láncolatát látjuk, ott ő egyetlen katasztrófát lát, mely szüntelen romot romra halmoz”.

De némelyikük lehetne akár titokzatos ősanya, egy afrikai törzs elfeledett Magna Matere. Vannak közöttük vaskos, szinte animális asszonyok, s karcú, egymástól is elforduló negatív najádok és nimfák. Az őket körbefogó, bizonytalan, roncsolt közegben egyedül ők, az általuk biztosított generációs ciklusok jelenthetnek némi bizonyosságot. A feltehetően különböző korokból és kultúrkörökből felbukkanó, flashbackelő jövevények nem igazán vesznek tudomást egymásról, s egy park(?) rácskerítésén, s az egyik képen feltűnő historizáló tornyos épületen kívül nincsenek olyan motívumok, tárgyak, attribútumok sem nyújthatnak nekünk fogódzót. Bartus amúgy enyhén szólva amúgy sem tartozik a szájbarágós, az álmait, üzeneteit, szorongásait gondosan megmagyarázó, megcsócsáló, s használati utasításokkal ellátó alkotók közé. Már e mostani sorozatnál elvileg jóval narratívabb, lamantinokat, majmokat, kutyákat, pitypangot fújó csecsemőket rejtélyes szituációkba terelő művei esetében is szükségtelen volt segítségül kérni a szürrealista-onirikus művek deszifrozásához igénybe venni szokott eszközöket és forrásokat, szinte törvényszerű, hogy kicsorbul rajtuk Freud vagy Jung álmofejtéseinek mégiscsak az emberi psziché mélyrétegeit szisztematizálni képes rendszere. Fura módon mintha még többre mennénk a vásári lunátikusok, papagájos jövendőmondók, kalendáriumi álmoskönyvek triviális, vagy az ad hoc véletlenre építő metódusaival, ahol a „csak” minden szempontból érvényes válasz lehet.

Mostanra mindez tovább nehezül, hiszen a „történet” végleg (?) elveszett, helyette csak a minduntalan megszakított, zárványokba zárt történelem marad, vagy, ugyancsak Mányoki Endre szavaival, „a létezése szélén imbolyogva folyton-folyvást a születés titkát” felfejteni kívánó emberiség próbareggeljei. S ennek aktorai, a több képen is feltűnő vaskos, kopasz, dús

emlőjű asszony, s a többiek, az égre néző, a kezét csípőjére tevő, az arcához nyúló nőalak, a szilfid ikerpár. S mindenekelőtt a köröttük hullámzó, őket előhívó, éppolyan nehezen meghatározható és kódolható, hol iszamósan zselészerűnek, hol rozsdafoltok tarkította, ragyák verte fémes felületnek ható közeg, mely néhány képen önálló szereplővé, taktilis képességeinket is bizsergésre készítő, hol nyúlós, hol lebegő, hol pedig földtani mintákra emlékeztető felületté válik.

S e részletek – ellentétben Nádas Péter önéletírásának címével – nem „világnak”, nem emelkednek ki értelmezhető, racionalizálható szigetek gyanánt az emlékezet amorf plazmafolyamából. Néma árnyakként derengenek csupán, szigetekként a színek kocsonyás közegében. Mindenesetre becsüljük meg őket, mert ha ők is elmerülnek, nem marad más számunkra, mint a Bartus egyik (korábbi) képén bús eltökéltséggel korcsolyázó, nyomainkat már csak arcvonásaiban őrző amőba.

Pataki Gábor

MAMŰ Galéria, 2020. április 17.

Dream
133 x 100 cm, vegyes technika

Zóna
100 x 125 cm, vegyes technika

Flashback
60 x 50 cm, vegyes technika

Ophelia
60 x 50 cm, vegyes technika

Solar
50 x 60 cm, vegyes technika

Metamorfózis
60 x 50 cm, vegyes technika

Nüx gyermekei
60 x 50 cm, vegyes technika

Percepció
50 x 60 cm, vegyes technika

Trip
50 x 60 cm, vegyes technika

Etap II.
55 x 65 cm, vegyes technika

Etap
55 x 65 cm, vegyes technika

Prenatal
30 x 40 cm, vegyes technika

Fosszília
30 x 40 cm, vegyes technika

MEGSEMMISÜLT MOZDULATOK

Magyar Műhely Galéria, Budapest

2018

INKARNÁCIÓ EZÜSTBEN

Megsemmisült mozdulatok című kiállításához

Mányoki Endre

A „MEGSEMMISÜLT MOZDULATOK” című kiállítási anyag alapötlete egy véletlen útján született.

Az anyaggyűjtés, dokumentálás folyamán egy különösen érdekes témára bukkantam az Epreskert 5-ös épülete melletti gipszöntvényekben.

A szobrász tanszék általános szakmai tantervének részeit képezik az úgynevezett tanulmány szobrok mintázása, készítése. Ezek a tanulmány szobrok, portrék, egész alakos és kontraposzt alakok, gipszöntések egy tanulási folyamat részleteit idézik. Mint kiállítási tárgyak, csak az egyetem év végi kiállításán kerülnek bemutatásra, aztán más kontextusba helyeződnek.

A műteremből kikerülve a szabad ég alatt, egy ideig az Epreskert terét „díszítik”, majd az idő múlásával a természet formáló tevékenysége következtében beágyazódnak a környezetbe, majd szinte teljesen elerodálódnak.

Ezen szoborcsoportok egy szürreális világ figuráiként jelennek meg az én objektívemen keresztül.

A szürrealitást magyarázza a méretbeli arányok óriási eltérése és elhelyezkedése.

Az arányok ilyen jellegű eltérése csak a képzeletünkben létezik. Azt is állíthatom, hogy a szobrok életszerűsége megkérdőjelezhetetlen. Ezek a szobrok új környezetükben szinte új életet kezdtek és élnek. A szobrok elhelyezése elméletileg semmilyen művészi koncepciót nem képvisel, mégis valami különös párbeszéd, kommunikáció látható közöttük.

Ezen szoborcsoportokat éveken keresztül fotóztam, követtem formálódásukat.

A kiállítás anyagát egy-egy pillanat lenyomatai és ennek az újraértelmezett világnak leképezései alkotják.

Van valahol a bolygón egy szobrásziskola. A tanoncok élő modellek alapján mintáznak szobrokat. Gipszhéjak születnek az eleven test mintájára, jobbára valóság-hű méretben. A tanulók feladatot teljesítenek. Fejet, kezét, lábat, csípőt mintáznak, gesztusokat ábrázolnak; lemásolják az élőről a formát. A gipszek a műteremben ácsorognak, a mester véleményt mond, a gipszek értéke ennyi. Elévülnek, raktárba kerülnek vagy egyenesen a hátsó udvarba - bezúzni őket se akarát, se eszcájj. Hátha jók lesznek még valamire, talán lehetne rajtuk demonstrálni. Aztán valaki kipakolja őket a hátsó udvarból a kertbe. Szándékom sincs, hogy az okait nyomozzam. Csak láttam én is, mint mindenki, aki a kertben megfordult, ahogy a falak mellett ácsorognak, kicsit roncsoltan, megviselten, mégis épen - legalább is így, együtt, mintha. A calais-i burzsoák vázlatai se lehettek volna esendőbbek egy századvégi párizsi lomizáson.

Fotózzák őket. Fotózzuk őket. Csoportkép, portré, kistotál. Nem tudom, hány kép készült a gipszekről az idők során, nekem 34 van. Szobrot fotózni hálás feladat turisták és amatőrök számára. A szobor nem mozdul el, körbe járható, lehet pozíciót választani, blendét, mélységélességet állítani - életet lehelni a kőbe, bronzba, fába. Lehet magunkat próbára tenni, vajon képesek vagyunk-e teret alkotni a síkban, mozgást vinni a mozdulatlanba. Kockázat nélkül. Hát még ha a szobor sérült! - ha nyomot hagyott rajta az idő; mohák, zúzmók, füvek, bogarak költöztek a repedéseibe. Akkor már a textúra is izgalmas lesz. Mint ezeken az esendő stúdiókon. Melyek a fényképeken - a rend szerint - már nem másolatok, hanem modellek. Tudatunk paradoxona: a holt, az élettelen minden átiratban, minden megjelenítésben életre kel. Inkarnálódik.

Van egy festőművész, aki látta, a maga idejében, a ,kitett' munkákat a kertben, és nézte a róluk készült fényképeket is. Van egy festőművész, aki fotókat fest. Nem fotókról készít festményeket, hanem a fotográfiát a festészet bázisaként használja. Elkéri a képeket a roncsszobrokról és ---

--- és válogat, keres. A képkockákat magában felnagyítja, kitágítja, s belép az imaginárius térbe. Tárgyakként - az érdeklődésen túl - nem volt sok köze hozzájuk. De itt, ebben a maga teremtette zónában közel vannak hozzá az alakok. Köze van hozzájuk, ez nyilvánvaló. Ám hogy miben, miért és mennyire - az még nem elég világos. Nem evidens. Nem kézenfekvő. Újra kell alkotnia őket, hogy ennek a tétova bolyongásnak célja legyen, és oka az ott létének.

Újra alkotni pedig úgy lehet, ha a művész eszközöket használ. Profán, evilági, közönséges eszközöket. Hordozót választ, például fotópapírt. Vetítógépet, hogy a papírt meg tudja világítani. Vegyszereket, hogy a megvilágított papíron a rá vetített képet elő tudja hívni. És ecseteket. Mert festőművész.

És mert hatalmas méretű fotópapírt használ, és nincsen akkora méretű tál, amelyben az elférne. Tehát belemártja az ecsetet a hívóba és mintha festékekkel festene, úgy mozgatja a felületen. Negatív festés - nem felhordja az anyagot a hordozóra, hanem előcsalja a matériából. Meglehet, pontosan emlékszik a vetített kép elemeire, melyek most láthatatlanok. De inkább pontatlanul. A festő keres az instrumentumával. Amit talál, az megerősíti a keresésben. Folytatja, akkurátusan, egyszerűen összevetve a már láthatót a még láthatatlannal, amely terénumok csak a tudatában léteznek. Akarva-akaratlan választ: mit hívjon még elő, és mit hagyjon el; mi maradjon örökre rejtve az anyagban, mint elhalt lehetőség, föltáratlan terület, világra nem segített létező. És mert festőművész teszi mindezt, a láthatóvá alakított képen árnyalatok, kiemelések, rétegek, átfedések, felsejlő részletek és túlhangsúlyozott foltok bonyolult rendszere alakul ki.

Egy kép, ami valamiről készült, ami volt;

egy képről készült kép, ami eltűnt az anyag síkjának mélyén;

egy kép, ami megszületett, eltűnt ebből a síkból, a semmi mélyéről,

de ami nem az a kép, ami valamiről készült, ami volt...

S mindez negatívban. Pontosabban: pozitív hatású negatívban. Negatív érzetű pozitívban. Áttűnésben. Örökös metamorfózisban. Mindig a határon, folyton alakulóban. Valamiből valamivé, valakiből valamivé, valamiből valakivé. Inkarnáció közben.

itt nem horpad be a halánték
határainknak vérnyoma nincs
ide kergültünk kénytelenül
ezt megalkottuk eszményien
itt hahotázunk a vérünk
tábortüzénél, itt lerogyunk
ezüst-arcunk fáj már a csókra
ezüst-kezünk cédrus-pohárra
kikalapált alakunk fáj már
lenvirág-ingért, s ideje jött
ideje a hömbölyödésnek
égő cukor és pörkölt dió
aromájának

Az idézet Nagy László Inkarnáció ezüstben című verséből való. S az idézésnek nem oka, hogy a költő e vers születése környékén a párizsi Magyar Műhely sokszor közölt és többszörösen hivatkozott szerzője volt - ez csupán érdekesség lehetne egy magát ostobán polarizáló világban. Nem is az ezüst, a nyilvánvaló fotó-allúziókkal, de még önmagában az inkarnáció sem. Sokkal inkább, hogy Bartus Ferenc festészetén át- meg áttűnik ez a vérnyoma nincs-világ, ez a megalkotott eszményiség - és a hiányt, az űrt, a veszteséget kitöltő fájdalom. De legkivált azért, mert mégis. Mert Bartus művészetében, de egész emberi valójában is örökös ideje van a hömbölyödésnek. Az áramlásnak és a kitöltődésnek. A teljesedésnek. Incarnatio humana.

Az ember által megragadható létezés: a megtestesülés határa. Nevezzük művészetnek.

Mányoki Endre

Magyar Műhely Galéria, 2018. október 17.

Megsemmisült mozdulatok
57 x 48 cm, kísérleti fotográfia

Függöny
60 x 50 cm, kísérleti fotográfia

Összenőtt életek
60 x 50 cm, kísérleti fotográfia

Úttalan utakon
100 x 153 cm, kísérleti fotográfia

Alma mater
100 x 153 cm, kísérleti fotográfia

Színfalak mögött
78 x 58 cm, kísérleti fotográfia

Expozíció
100 x 153 cm, kísérleti fotográfia

Erózió
78 x 58 cm, kísérleti fotográfia

Otello
100 x 153 cm, kísérleti fotográfia

Gondolkodó
78 x 58 cm, kísérleti fotográfia

Egymásra utalva
100 x 153 cm, kísérleti fotográfia

Bál
78 x 58 cm, kísérleti fotográfia

Idill
78 x 58 cm, kísérleti fotográfia

Összenót életek II.
58 x 78 cm, kísérleti fotográfia

- 21 *Fazakas Réka*
A peremvidék falképei
Peremvidék című kiállításához
- 41 *Pataki Gábor*
Királyok és kalandorok című kiállításához
- 63 *Pataki Gábor*
Amőba – dagerrotípiákon
Flashback című kiállításához
- 85 *Mányoki Endre*
Inkarnáció ezüstben
Megsemmisült mozdulatok című kiállításához

